KASIKORNTHAI ECON ANALYSIS

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย
开泰研究中心 KASIKORN RESEARCH CENTER

ฉบับส่งสื่อมวลชน

CURRENT ISSUE

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3133

วันที่ 10 กันยายน 2563

ร่างกฎหมาย Internal Market Bill ของอังกฤษ ... ชนวนนำไปสู่ No-Deal BREXIT ในสิ้นปี 2563

ประเด็นสำคัญ

- ท่ามกลางปัญหาการเมืองภายในของอังกฤษที่ยากจะหาทางออกนับตั้งแต่เริ่มกระบวนการ BREXIT ในปี 2559 บวกกับเงื่อนเวลาที่ใกล้เข้ามา และสถานการณ์ล่าสุดที่ทางการอังกฤษเตรียมเสนอร่างกฎหมาย Internal Market Bill ที่เปิดช่องให้รัฐบาลอังกฤษสามารถมีข้อปฏิบัติที่ขัดแย้งกับความตกลงที่เคยให้ไว้กับ EU ได้ **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย คาดว่า เรื่องนี้จะเป็นชนวนใหม่ที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษกับ EU กลับมาเปราะบางยิ่งกว่าเดิม มีผลให้การเจรจาความตกลงทางการค้าที่จะนำมามาทดแทนความสัมพันธ์เดิมที่ควรจะเกิดขึ้นได้ภายในปี 2563 คงไม่เกิด แต่กลับนำพาอังกฤษเข้าสู่เส้นทาง No-deal BREXIT ในวันที่ 31 ธันวาคม 2563**
- **หากเกิด No-deal BREXIT ขึ้นจริง ๆ ในวันที่ 1 มกราคม 2564 สถานการณ์ดังกล่าวยิ่งทำให้ค่าเงินปอนด์ผันผวนซ้ำเติมเศรษฐกิจอังกฤษที่เปราะบางอยู่แล้วอ่อนไหวมากขึ้นอีก ในท้ายที่สุดการทำธุรกิจของไทยกับประเทศเหล่านี้คงต้องติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด** และเตรียมพร้อมรับความเสี่ยงทางการส่งออกในระยะสั้นจากค่าเงินที่ผันผวน ทั้งนี้ ผู้ส่งออกไทยอาจได้อานิสงส์บางประการจากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าของอังกฤษ โดยในภาพรวมแม้สินค้าไทยหลักๆ จะมีภาษีคงเดิม อาทิ ไก่แปรรูปและรถจักรยานยนต์ แต่ก็มีสินค้าไทยหลายรายการได้ประโยชน์จากการลดภาษี อาทิ อาหารสุนัขและแมว อุปกรณ์รับส่งสัญญาณ อัญมณีและเครื่องประดับ และซอสปรุงรส อย่างไรก็ดี การเจรจา FTA ระหว่างไทยกับอังกฤษก็เป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยสร้างแต้มต่อทางการค้าให้แก่ไทยได้ในระยะยาว

นับตั้งแต่ผลประชามติ EU Referendum เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2559 ทำให้สหราชอาณาจักรหรืออังกฤษต้องถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิก EU สิ่งที่ทุกฝ่ายต่างคาดหวังคือการเจรจาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าในระยะข้างหน้าระหว่างอังกฤษและ EU ทว่า หลังจากผลของประชามติ ภายใต้การนำของนางเทเรซ่า เมย์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษในเวลานั้นได้ประกาศใช้มาตรา 50 ตามสนธิสัญญาลิสบอนในเดือนมีนาคม 2560 เพื่อเข้าสู่การเจรจาถอนตัวอย่างเป็นทางการ แต่ตลอดเส้นทางการเจรจาก็ไม่ได้ราบรื่นนัก ต้องผ่านบทพิสูจน์ทางการเมืองที่วุ่นวายจนกระทั่งต้องเปลี่ยนผู้นำเป็นนายบอริส จอห์นสัน เพื่อให้ได้รับเสียงสนับสนุนจากรัฐสภาอังกฤษในการประกาศใช้ความตกลงการถอนตัวของสหราชอาณาจักรจาก EU (Withdrawal Agreement) ที่ล่าช้ามาถึงเดือนมกราคม 2563 เลื่อนจากที่ควรจะเกิดขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2562 **กระนั้น**

ก็ดี จะเห็นได้ว่าผ่านมากว่า 4 ปี ภาพความสัมพันธ์ที่เป็นไปได้ในอนาคตระหว่างอังกฤษกับ EU ก็ยังไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ล่าสุดการที่รัฐบาลอังกฤษเตรียมเสนอร่างกฎหมาย Internal Market Bill ที่ให้รัฐบาลอังกฤษมีอำนาจปฏิบัติบางประเด็นที่แย้งกับข้อตกลงการถอนตัวออกจากสหภาพยุโรปที่ได้ลงนามไปเมื่อต้นปี 2563 นับเป็นความเคลื่อนไหวครั้งสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษกับ EU กลับมาเปราะบางอีกครั้ง ซึ่งทำให้การเจรจาที่ค้างคาอยู่เป็นไปได้ยากขึ้นอีก อาทิ EU ต้องการความโปร่งใส่จากรัฐบาลอังกฤษในประเด็นเรื่องการอุดหนุนของรัฐ รวมถึงข้อเรียกร้องของ EU ที่ต้องการเข้าไปทำประมงในน่านน้ำอังกฤษได้เหมือนเดิม **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ด้วยสถานการณ์ที่คลุมเครือทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าในวันที่ 1 มกราคม 2564 อังกฤษจะถอนตัวจาก EU โดยไร้ซึ่งข้อตกลงใดๆ หรือเกิด No-deal BREXIT เนื่องจาก**

1) **ร่างกฎหมาย Internal Market Bill เปิดช่องให้ทางการอังกฤษดำเนินมาตรการที่ขัดกับความตกลงที่เคยให้ไว้กับ EU ได้ ยิ่งทำให้เรื่องที่เคยจบไปแล้วกลับมาเป็นประเด็นอีก แม้อังกฤษจะอ้างว่าเป็นการแก้ไขในบางประเด็น แต่ EU มองการแก้ไขดังกล่าวเป็นการแก้ไขความตกลงระหว่างประเทศที่ได้รับความเห็นชอบทางกฎหมายทั้งรัฐสภาอังกฤษและสภา EU ซึ่งหากจะแก้ไขจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่ายเท่านั้น** โดยเฉพาะในเรื่องความตกลงพรมแดนไอร์แลนด์เหนือกับประเทศไอร์แลนด์ ซึ่งเป็นความอ่อนไหวในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่เป็นหัวใจสำคัญของการเจรจามาโดยตลอด และก็เหมือนว่าได้ทางออกร่วมกันไปแล้วว่าไอร์แลนด์เหนือจะยังอยู่ในสหภาพศุลกากรยุโรป (Custom Union: CU) ตามข้อตกลงการถอนตัวเมื่อต้นปี 2563 แต่สุดท้ายอังกฤษก็ยังต้องการให้ไอร์แลนด์เหนือแยกออกมาเป็นอิสระจาก EU อย่างชัดเจนอยู่ดี จนนำมาสู่การเสนอกฎหมาย Internal Market Bill ดังกล่าว
2) **การเจรจาข้อตกกลงการค้าระหว่างอังกฤษกับ EU ที่จะมาทดแทนความสัมพันธ์เดิมคงไม่เกิดขึ้น มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิด No-deal BREXIT ในวันที่ 31 ธันวาคม 2563** เนื่องจากเงื่อนเวลาถอนตัวที่ใกล้เข้ามาทุกที ประกอบกับการเสนอกฎหมายของอังกฤษดังกล่าว กลายเป็นชนวนใหม่ที่อาจนำไปสู่จุดแตกหักในการเจรจาระหว่างอังกฤษกับ EU ซึ่งทาง EU ไม่น่าจะยอมรับสถานการณ์กลับไปกลับมาของอังกฤษได้ โดยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมายังไม่เห็นภาพความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าของทั้งคู่ในอนาคตได้อย่างชัดเจน ยิ่งถ้าหากอังกฤษใช้กฎหมายใหม่มาทำให้สิ่งที่เคยตกลงไว้ต้องเปลี่ยนไปก็มีความเป็นไปได้อย่างมากว่าการเจรจาระหว่างอังกฤษกับ EU ในวันที่ 15 ตุลาคม 2563 นี้จะออกมาในรูปแบบที่ EU ไม่น่าจะยอมให้โอกาสอังกฤษแบบครั้งก่อน หรืออาจไม่มีข้อสรุปร่วมกันในระยะข้างหน้าได้

<u>โดยสรุป</u> จะเห็นได้ว่าบทสรุปของ BREXIT เต็มไปด้วยความยากลำบากไม่ว่าจะเป็นความตกลงที่ทั้งสองฝ่ายต่างต้องการความเท่าเทียมกันซึ่งเป็นเรื่องที่ยากจะวัดออกมา และโดยเฉพาะปมการเมืองภายในอังกฤษที่กลายมาเป็นปัญหาของการเจรจาตลอด 4 ปีที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้ทำให้อังกฤษกำลังเดินหน้าเข้าสู่การแยกตัวเป็นอิสระจาก EU อย่างแท้จริงทั้งในเชิงนโยบายเศรษฐกิจและการเงินที่ไม่ต้องอิงกับ EU อีกต่อไป นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ซึ่งสิ่งที่อังกฤษต้องแบกรับทันทีคือต้นทุนทางภาษีสินค้าที่ส่งไปยัง EU ในอัตรา MFN rate คิดเป็นมูลค่าภาษีอังกฤษต้องแบกรับประมาณ 1 หมื่นล้านดอลลาร์ฯ ต่อปี

นอกจากนี้ การที่อังกฤษยังต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าจาก EU ถึงครึ่งหนึ่ง ซึ่งแน่นอนว่าอังกฤษก็ต้องมีกำแพงภาษีนำเข้าส่งผลต่อเงินเฟ้อในประเทศแต่ก็ไม่น่าจะกระทบต่ออังกฤษมากนัก เพราะในเบื้องต้นอังกฤษประกาศลดภาษีให้แก่สินค้านำเข้าเพื่อการบริโภคในประเทศ และลดหย่อนภาษีนำเข้าหลายรายการเป็นการชั่วคราวเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่โดยรวมแล้วการเกิด No-deal BREXIT ก็ไม่ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจอังกฤษในปี 2564 ที่เป็นรอยต่อการฟื้นตัวหลัง COVID-19

อย่างไรก็ดี **การที่อังกฤษเผชิญกับสถานการณ์ไม่แน่นอนและไม่มีกรอบนโยบายที่ชัดเจนภายหลังจากถอนตัวจาก EU ในปี 2564 จึงนับเป็นความท้าทายเชิงนโยบายระหว่างประเทศในการเจรจาความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศอื่น ๆ** ซึ่งในระยะสั้นแม้จะเกิดความผันผวนทางการค้าระหว่างประเทศ แต่ถ้าหากในที่สุดอังกฤษสามารถวางกรอบนโยบายความสัมพันธ์กับนานาประเทศออกมาได้โดยเฉพาะกับ EU ที่เป็นคู่ค้าหลัก ผลกระทบทางการค้าก็จะทยอยหายไปในที่สุด แต่**ในด้านการลงทุน**ที่มีความอ่อนไหวต่อนโยบายมากกว่าประกอบกับที่ผ่านมานักลงทุนในอังกฤษได้กระจายการลงทุนออกจากอังกฤษไปพอสมควรนับตั้งแต่มีสัญญาณ BREXIT และยังมีความเสี่ยงว่านักลงทุนจะย้ายฐานการผลิตออกไปมากขึ้นอีกในปี 2564 หากยังไม่ความชัดเจนทั้งการเมืองและนโยบายเศรษฐกิจ ซึ่งในประเด็นนี้คงส่งผลกระทบให้โครงสร้างเศรษฐกิจอังกฤษเปลี่ยนไปอย่างถาวร

ในส่วนของไทยแม้จะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเรื่องราวที่เกิดขึ้น แต่อังกฤษก็มีบทบาทสำคัญในฐานะตลาดส่งออกสำคัญอันดับต้นๆ ของไทยในยุโรป มีมูลค่าส่งออกปีละประมาณ 4 พันล้านดอลลาร์ฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.3 ของการส่งออกทั้งหมดของไทยไปตลาดโลก การที่เศรษฐกิจอังกฤษฟื้นตัวล่าช้าก็อาจส่งผลให้การส่งออกของไทยตามมา อย่างไรก็ดี การที่อังกฤษถอนตัวจาก EU ก็ส่งผลให้อังกฤษต้องมีระบบศุลกากรและอัตราภาษีนำเข้าเป็นของตนเองตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 เป็นต้นไป **โดยในเบื้องต้นอังกฤษประกาศให้สินค้านำเข้ากว่าร้อยละ 60 ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า (ตอนเป็นสมาชิก EU สินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีมีเพียงร้อยละ 47 ของสินค้านำเข้าทั้งหมดของอังกฤษ) ทั้งนี้ การปรับโครงสร้างภาษีของอังกฤษในภาพรวมทำให้ผู้ส่งออกไทยมีภาระทางภาษีน้อยลง ซึ่งในบรรดาสินค้าส่งออกของไทย 20 อันดับแรกไปอังกฤษ สินค้าส่งออกหลักของไทยรายร้อยละ 30 ของการส่งออกทั้งหมดไปอังกฤษยังมีภาษีคงเดิม** ได้แก่ ไก่แปรรูปยังคงมีโควตานำเข้าเหมือนเดิม และรถจักรยานยนต์อัตราภาษียังคงเดิมที่ร้อยละ 6 คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบและวงจรพิมพ์อัตราภาษีคงเดิมที่ร้อยละ 0 **สำหรับสินค้าอื่น ๆ แม้จะมีการลดภาษีแต่ก็เป็นสินค้ามีมูลค่าส่งออกไม่สูง** ตัวอย่างเช่น สินค้าที่อัตราภาษีลดลงเหลือร้อยละ 0 ได้แก่ อาหารสุนัขและแมว อุปกรณ์รับส่งสัญญาณ สินค้าที่อัตราภาษีลดลงจากเดิม ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 2 (เดิมร้อยละ 2.5) ซอสปรุงรสอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 6 (เดิมร้อยละ 7.7) ทั้งนี้ ยังคงต้องจับตาความสัมพันธ์ที่คลุมเครือของอังกฤษกับ EU รวมทั้งอังกฤษกับประเทศอื่นๆ และนโยบายการค้าที่อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงปลายปีนี้ต่อไป ซึ่งในท้ายที่สุดก็จะมีผลต่อการทำธุรกิจระหว่างประเทศของไทย อีกทั้ง หากไทยสามารถการเจรจาความตกลง FTA กับอังกฤษได้สำเร็จก็เป็นอีกเครื่องมือที่จะช่วยสร้างแต้มต่อทางการค้าให้แก่ไทยได้ในระยะยาว

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย 开泰研究中心 KASIKORN RESEARCH CENTER

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดต่อผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น